

REPUBLIKA HRVATSKA
ŽUPANIJSKI SUD U KARLOVCU

K-15/96-39

P R E S U D A
U IME REPUBLIKE HRVATSKE !

Županijski sud u Karlovcu u vijeću sastavljenom od sudaca ovog suda Jasminke Jerinić-Mušnjak kao predsjednika vijeća te Juraja Dujma i sudaca porotnika Marijana Colnara, Tomislava Češkića i Marijana Cetinjanina, uz sudjelovanje zapisničara Jadranke Galović, u kaznenom predmetu protiv opt. Đure Kuzmanovića, radi kaznenog djela iz čl. 120.st.1. OKZRH, na glavnoj i javnoj raspravi zakazanoj povodom optužnice županijskog državnog odvjetnika u Karlovcu koji je preuzeo progon i optužnicu vojnog tužitelja od 21. kolovoza 1996. godine broj KT-30/96. dovršene dana 22. listopada 1996. godine u prisutnosti županijskog državnog odvjetnika u Karlovcu Dragana Novosela, optuženika osobno uz branitelja Zvonka Žaju, odvjetnika iz Karlovca,

p r e s u d i o j e

Opt. **ĐURO KUZMANOVIĆ**, sin Rade i Jeko r. Tepavac, r. 18.5.1932.g.
u Slušnici, gdje i prebiva na kbr. 133, Općina
Slunj, Srbin, drž. RH,

k r i v j e

što je:

u mjesecu studenom 1991. godine, a neposredno nakon što su udružene postrojbe tzv. "JNA" i drugih srbočetničkih paravojnih formacija u sklopu agresivnog rata protiv Republike Hrvatske napale i okupirale Slunj i teritorij sela Lađevac i Popovac, protivno čl. 55.st.2. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine i čl.4.t.2. Drugog dopunskog protokola uz tu Ženevsku konvenciju a o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba, kao pripadnik neprijateljskih vojnih snaga, dogovorno s neutvrđenim osobama, iz kuća prognanih, nasilno odvedenih i pobijenih civila hrvatske nacionalnosti u tim mjestima nezakonito uzimao svu vredniju pokretnu imovinu i to traktore, TV aparate, radio aparate, vršacke strojeve, gumena kola, goveda, svinje, živežne namirnice te razni materijal, a sve to u cilju pljačke a ne za vojne potrebe,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba i okupacije izvršio pljačku imovine civilnog stanovništva i protuzakonito prisvajanje u velikim razmjerima imovine što nije opravdano vojnim potrebama,

čime je počinio kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava - ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva - označeno u čl. 120.st.1. OKZRH, pa se temeljem istog zakonskog propisa

o s u d u j e

na kaznu zatvora u trajanju od 8 (osam) godina.

Temeljem čl. 45.OKZRH optuženiku se u izrečenu kaznu uračunava vrijeme provedeno u pritvoru počam od 26. kolovoza 1995. godine.

Temeljem čl. 90.st.1. ZKP optuženik je dužan nadoknaditi troškove kaznenog postupka u paušalnom iznosu od 500,00 (petsto) kuna, kao i trošak kaznenog postupka u iznosu od 262,00 (dvijestošezdesetdvije) kune.

Obrazloženje

Županijski državni odvjetnik optužio je optuženika Đuru Kuzmanovića radi kaznenog djela iz čl.120.st.1. OKZRH činjenično i pravno opisanog u izreci ove presude.

Optuženik Đuro Kuzmanović pozvan na kaznenu odgovornost u svojoj obrani poriče izvršenje djela navodeći da je od mjeseca listopada 1991.g. bio po Dušanu Čačiću raspoređen za čuvanje straže u selu za koje ne zna tko ih je organizirao i od koga su čuvali selo tvrdeći da su oni uglavnom šetali po selu. Izričito tvrdi da tada nije imao zaduženu pušku. Tu se nalazio do srpnja 1992.g., u studenom 1992.g. kratko vrijeme je počeo raditi kao čuvar u "Elektri", a od travnja 1993.g. pa do akcije "Oluja" kao čuvar u poduzeću "Kordun". Poriče da bi odvezio bilo kakove stvari iz napuštenih kuća već navodi da su njegovi zetovi koji su imali male stanove kod njega dovezli neke kuhinjske elemente, a prije vojno redarstvene akcije "Oluja" neki mještani televizore na popravak koji su se najprije nalazili u školi ali kada je došla vojska iz Knina onda su premješteni kod njega kući. što se tiče blaga svega jedanput je u organizaciji Dane Trbojevića skupljao blago po njivama koje je bilo valjda, kako kaže optuženik, od Hrvata koji su napustili selo.

U dokaznom postupku a radi utvrđenja činjeničnog stanja salušani su kao svjedoci Milan Potnar, Kata Potnar, Ivan Lalić, Mile Matanić, Ivica Pleš, uz suglasnost stranaka pročitana je iskaz svjedokinje Marijane Potnar. Iz ovako provedenog dokaznog postupka nesporno je utvrđeno da je u kritično vrijeme na teritoriju Republike Hrvatske došlo do oružanog sukoba u kojem su pobunjeni Srbi u sklopu paravojnih formacija udruženi s postrojbama tzv. "JNA" napali određene

teritorije Republike Hrvatske pa ih zatim i okupirali kada između ostalog je došlo i do okupacije teritorija samog grada Slunja kao i okolnog područja pa tako i sela navedenih u izreci ove presude. To je sada već tako notorna činjenica koju i nije potrebno posebno utvrđivati. Optuženik Đuro Kuzmanović bio je pripadnik tih paravojskih postrojbi a što proizlazi iz obrane samog optuženika, ma koliko god on želio umanjiti svoje učešće, a i iz iskaza saslušanih svjedoka koji su pak za vrijeme okupacije ostali na okupiranom području i donekle imali uvida u ponašanje i djelovanje optuženika. Optuženik naime u svojoj obrani navodi da je od listopada 1991.g. raspoređen od Dušana Čačića u seoske straže i da je pri tom jednostavno bez uniforme i bez oružja šetao selom ne znajući čak ni svrhu tih straža. Takova obrana optuženika toliko je neprihvatljiva da je očito da se radi samo o tome da se od sebe otkloni svaka odgovornost za posljedice koje su uslijedile i za koje sada valja i odgovarati. Optuženik je odrasla osoba u životnoj dobi kada se ne prihvaća bilo kakvog sudjelovanja u nekoj akciji ili poslu a da pri tom ne zna tko to organizira i sa kojom svrhom.

Da je optuženik doista bio pripadnik paravojskih postrojbi jasno proizlazi iz iskaza gotovo svih saslušanih svjedoka koji su ga vidjeli u uniformi i sa oružjem pa tako svjedok Mile Potnar detaljno objašnjava da je optuženik od početka sukoba bio u uniformi i to najprije da je imao vojni karabin a poslije da je nosio pušku kakvu sada ima i hrvatska vojska.

Optuženik na okolnost da nije imao veze sa vojskom nudi svjedoke pa je tako sud i saslušao svjedoka Ivana Lalića i svjedoka Ivicu Pleša koji su iskazali da su optuženika sretali tijekom okupacije u gradu Slunju. Svjedok Ivica Pleš iskazao je da je sretao optuženika u Slunju gdje se po naredbi tih okupacijskih vlasti morao ići stalno prijavljivati, kao i svi preostali Hrvati na tom području, i tada je optuženika vidio u civilu. Inače svjedok živi udaljeno od optuženika i ne zna ništa o djelovanju optuženika. To što je taj svjedok katkada vidio optuženika u civilu ne znači da optuženik nije bio u sastavu paravojske već može značiti samo to da kada optuženik nije bio u službi da je bio u civilu, a svjedok Ivan Lalić vidio je optuženika katkad u civilu a katkad u uniformi što samo potvrđuje naprijed navedenu tvrdnju ovog suda.

Iz iskaza svih saslušanih svjedoka utvrđeno je nadalje da je na navedeno područje izvršena žestoka agresija od strane paravojskih jedinica i tzv. "JNA" te da se radilo o području gdje je pretežito živjelo hrvatsko pučanstvo koje je uslijed takovog napada napustilo svoje domove i bježalo prema slobodnom području. Svjedoci govore nadalje da su sela sa hrvatskim pučanstvom nakon toga paljena što sve govori u pravcu da je cilj i bio da se taj dio pučanstva protjera bez mogućnosti povratka a sve u cilju stvaranja svoje paradržave tzv. "Republike Srpske Krajine". O ponašanju i djelovanju optuženika neposredno nakon okupacije navedenog područja i za vrijeme okupacije govore svjedoci Kata Potnar, Marijana Potnar, Mile Potnar, a posredno i svjedok Mile Matanić. Tako iz iskaza tih svjedoka kao nedvojbeno proizlazi da je po protjerivanju pučanstva iz svojih domova nastala i sistematska pljačka tih kuća ih kojih je onda odnešeno sve što se moglo odnijeti. U toj sveopćoj pljački imovine imao je svog udjela i to znatnog i optuženik. Svi spomenuti svjedoci jasno govore da su u nekoliko navrata vidjeli optuženika kako bilo u zaprežnim kolima bilo u tačkama odvozi razne stvari (namještaj, motorne pile, televizore, brašno) ili su pak čuli za takovo njegovo ponašanje od svojih bliskih srodnika ili susjeda. Tako svjedokinja Kata Potnar, a za koju ovaj sud mora reći da je vrlo uvjerljivo i životopisno dala svoj iskaz, navodi kako je njezin otac gledao kada je iz kuće Mile Požege optuženik izvlačio stvari i tovario ih u kola. Nema sud nikakvog razloga ne povjerovati iskazima ovih svjedoka. I sam optuženik kaže da je sa tim svjedocima bio u dobrim odnosima i da nije bio u sukobu. Nemaju ovi svjedoci nikakvog razloga lažno teretiti upravo optuženika a svoje iskaze davali su toliko

jasno, okolnosno i uvjerljivo jednostavnim riječima koje su u potpunosti vijeće ovog suda uvjerile na istinito kazivanje. Na koncu iz iskaza svjedoka Mile Matanića koji je nesporno dijelove svog namještaja (kuhinjske elemente i dvije karniše) pronašao u kući optuženika te iskaza svjedoka Mile Potnara čiji je sin pronašao u kući optuženika svoju motornu pilu jasno proizlazi potvrda ranije navedenog.

Tvrđnje optuženika da su neki od svjedoka tijekom istrage drugačije iskazivali ili da pak o pljački stvari neki nisu uopće iskazivali jednostavno su objašnjive. Naime, tijekom istrage postupak protiv optuženika je vođen radi kaznenog djela iz čl. 235.st.1. KZRH pa su svjedoci i ispitivani na okolnosti izvršenja tog djela, a očito je da su detaljnije saslušani nakon podignute optužnice na glavnoj raspravi kada je optužnica i podignuta radi kaznenog djela iz čl.120. OKZRH i kada su svjedoci na te okolnosti u svezi sa činjeničnim opisom optužnice i ispitivani.

Na naprijed opisani način utvrđeno je prema tome da je optuženik pripadao postrojbama koje su u oružanom sukobu agresijom najprije protjerale hrvatsko pučanstvo iz svojih domova a zatim iz napuštenih kuća pljačkali svu imovinu koja se tu našla. S obzirom da se radi o napuštanju cijelih sela te da je samo jedan mali dio pučanstva ostao na okupiranom području očito je i nedvojbeno da se radi o otuđenju imovine velikih razmjera. Utvrđeno je isto tako da je u toj pljački učestvovao i optuženik i to ne jedanput ili dvaput već kontinuirano i sistematski, kako to proizlazi iz iskaza saslušanih svjedoka a dijelom i iz njegove obrane kada govori o skupljanju blaga. Ne radi se očito o imovini potrebnoj za vojne svrhe što je vidljivo iz vrste oduzimanih predmeta kao i iz činjenice da su određene stvari pronađene u kućama pripadnika tih postrojbi pa tako i u kući optuženika.

Svijest optuženika da postupa protuzakonito nije sporna jer svako oduzimanje tuđe imovine nije dozvoljeno, a i odredbe međunarodnih konvencija i pravila ponašanja za vrijeme rata, oružanih sukoba ili okupacije itekako su poznata svakom prosječnom čovjeku a pogotovo mušarcu jer je notorna činjenica da su sa svim ovim odredbama bili upoznati za vrijeme služenja nekadašnje tzv. "JNA".

Imajući u vidu čl.55.st.2. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. u kojem se navodi da okupacijska sila može rekvirirati živežne namirnice, robu ili lijekove samo za okupacijske snage i upravo i to nakon što su u obzir uzete potrebe civilnog stanovništva te prilikom rekviriranja platiti pravičnu naknadu te čl.4.t.2. Drugog dopunskog protoka Ženevske konvencije od 12.8.1949.g. u kojoj se pored ostalog zabranjuje u svako doba i na svakom mjestu pljačka imovine očito je da je na naprijed opisani način postupanje optuženika za vrijeme oružanog sukoba a u sastavu paravojskih postrojbi postupanje koje u sebi sadrži sva bitna obilježja kaznenog djela iz čl.120.OKZRH za koje je optuženik i oglašen krivim te mu je izrečena i primjerena krivična sankcija.

Kod odmjeravanja kazne imao je ovaj sud u vidu tečinu počinjenog kaznenog djela, naročito je cijenjena težina djela koje je optuženik učinio, pa imajući u vidu zapriječenu kaznu zatvora za kazneno djelo iz čl.120.OKZRH te činjenicu da se vršenjem ovog djela mogu ostvariti i teže posljedice od onih koje su utvrđene da je počinio optuženik, nalazi ovaj sud da je izrečena kazna primjerena težini počinjenog djela i optuženiku kao počiniocu. Pritom ističe ovaj sud da kod odluke o kazni nije našao na strani optuženika niti nekih otegotnih okolnosti niti olakotnih koje bi utjecale na visinu ove kazne pri čemu je cijenjeno da optuženik do sada nije osuđivan.

Nalazeći da je činjenično stanje dovoljno utvrđeno sud je odbio daljnje prijedloge za

saslušanjem svjedoka. Svjedok Milan Vujičić kojeg je predložio optuženik nije pronađen na teritoriju Republike Hrvatske unatoč nastojanjima suda, a svjedoci Zvonko Potnar i Mika Kuzmanović koje je predložila obrana, te svjedok Slavo Potnar kojeg je predložio državni odvjetnik predloženi su u stvari na okolnosti za koje je ovaj sud našao da su u potpunosti utvrđene.

S obzirom na trajanje i složenost ovog kaznenog postupka te na materijalne prilike optuženika presuđeno je da je optuženik dužan snositi trošak u paušalnom iznosu koji je primjeren trajanju i složenosti ovog postupka a i materijalnim prilikama optuženika jer ovaj ima imovine koja po mišljenju ovog suda dozvoljava snažanje troškova, kao i trošak koji je nastao u svezi pristupa svjedoka na glavnu raspravu.

Kako se optuženik nalazi u pritvoru to je presuđeno da se u izrečenu kaznu ima uračunati i vrijeme provedeno u pritvoru a u skladu sa propisima navedenim u izreci ove presude.

U Karlovcu, 22. listopada 1996.

ZAPISNIČAR:

Jadranka Galović

PREDSJEDNIK VIJEĆA:

Jasminka Jerinić-Mušnjak

POUKA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude nezadovoljna stranka ima pravo žalbe u roku od 15 dana po primitku pismenog otpravka presude. Žalba se podnosi putem ovog suda u tri istovjetna primjerka Vrhovnom sudu Republike Hrvatske u Zagrebu.

DNA:

1. ŽDOK - na KT-30/96
2. Đuro Kuzmanović, Okr. zatvor Karlovac
3. Zvonko Žaja, odvjetnik iz Karlovca

N.

I Presuda osuđujuća, bezuvjetna, nepravomoćna

II Dostavi kao gore

III Kal 15 dana

Klc, 23.10.1996.

Sudac:

29.10.96